

ကမ္ဘာ့သီတဂူစာစဉ် - ၁

THE BUDDHA

(ကမ္ဘာ့သီတဂူခရီးစဉ်မှ မှတ်တမ်းတခု)

သဲကုန်း အရှင်ဉာဏိဿရ

(သပိတ်အိုင်)

သီတာဂူ အဋ္ဌာတော်
(မြတ်သောအဋ္ဌာရှင်)

ဒေါ်သန်းစိန် နှင့် သားသမီးတစ်စု
စန်းငွေရောင် စာပုံနှိပ်စက်
၁-လမ်း၊ တောင်ငူမြို့။

အုပ်စု = ၅၀၀၀

ဒီဇိုင်း : တင် ထွန်း : ကျော်

ကမ္ဘာ့သီတဂူစာစဉ်(၁)

၀၃
၂၀

The Buddha

၁၉၇၂-ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၅)ရက်နေ့
အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ ဘာမင်ဂမ်မြို့၊ ဘရပ်စ်ဟောက်စ်ဆင်တာ
သင်တန်းတွင် ဟောပြောခဲ့ပါသည်။

သီတဂူမူပိုင်

ပုံနှိပ်ခြင်း

*

၁၉၈၅-ခု၊ မတ်လ၊ ဒုတိယအကြိမ်

*

စောင်ရေ - ၁၀၀၀၀

*

ပန်းချီ - တင်ထွန်းကျော်

*

ဘလောက် - ရာဇာ

*

တန်ဖိုး - ၅ ကျပ်

*

အပုံးရိုက် - နေလွင်အောင်

*

ထုတ်ဝေသူ

ဒေါ်လှကြည်၊ နန်းဦးစာပေ (မြဲ ၀၁၆၂၃)

အခန်း ၆၊ တိုက် ၂၀၆၊ ၁၂ လုံးတန်း၊ ရန်ကင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

*

ပုံနှိပ်သူ

ဒေါ်အေးမြင့်၊ အောင်ချိုဌေးပုံနှိပ်တိုက်၊ (မြဲ ၀၂၁၆၆)

အမှတ် ၂၇၁၊ လမ်း ၄၀၊ ရန်ကုန်မြို့။

*

ပါဝင်သောအခန်းများ

- * စာဖတ်သူများသို့
- * ဤစာတမ်းကလေးအကြောင်း
- * ဗုဒ္ဓ (အင်္ဂလိပ်ဘာသာ)
- * ဗုဒ္ဓ (မြန်မာဘာသာ)

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာမူနှင့်ပြုချက် [၇၉၀]
ဘာသာရေးဆိုင်ရာ မျက်နှာဖုံးနှင့်ပြုချက် [၁၃၆]

ဆရာမလေးဂျူလီယာ၏ စာသင်ခန်းတွင် ကျောင်းသူကျောင်းသားများကို တွေ့ရစဉ်။

စာဖတ်သူများသို့

ဤစာတမ်းကို “ဗုဒ္ဓ” ဟု အမည်ပေးထားလင့်ကစား အမှန်အားဖြင့် ဤစာတန်းသည် ကမ္ဘာ့ ခရီးသွားမှတ်တမ်းတခုမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာတန်းကို ဟောပြောသူ ဆရာတော်သည် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များသို့ ၂-ခေါက် ၂-ခါသွား ခဲ့ရာ ပထမအကြိမ် ၆ နိုင်ငံရောက်ရှိပြီး ဒုတိယအကြိမ် ၁၂ နိုင်ငံ ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ရောက်လေရာရာ တိုင်းပြည်များ၌ သင့်လျော်သလို ဗုဒ္ဓ၏ တရားဓမ္မများကို ဟောပြောခဲ့ပါသည်။ အတွေ့အကြုံများကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပါသည်။

ထိုနိုင်ငံခြားအတွေ့အကြုံမှတ်တမ်းနှင့်ဟောပြောချက်များကို စာအုပ်ပြုစု၍ တိုင်းပြည်သို့တင် ပြရန် စီစဉ်ခဲ့ရာ “ဗုဒ္ဓဝါဒသည် Religion မဟုတ်” (အိန္ဒိယတွင်ဟော) စာတန်းနှင့် “အာနာပါနသတိ ပဋ္ဌာန်” တရားတော် (သီရိလင်္ကာတွင်ဟော) တို့ကို ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးပါပြီ။ သို့သော် အတွေ့အကြုံမှတ်တမ်း မပါဝင်ခဲ့ပါ။

ယခုစာတမ်းကို အတွေ့အကြုံမှတ်တမ်းနှင့်တွဲ၍ ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ အကြောင်း အရာသည် အတွေ့အကြုံမှတ်တမ်းထဲက ဟောပြောချက်တခုမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ဟောပြောချက်ကလေးများကို ဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံမှတ်တမ်းများနှင့်တွဲ၍ ယခုကဲ့ သို့ အခါအားလျော်စွာ ထုတ်ဝေသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ယခု “ဗုဒ္ဓ” အမည်ရှိစာအုပ်၏ အဆက်အဖြစ် “ဗုဒ္ဓဝါဒ” အမည်ရှိစာအုပ်သည်လည်း မကြာမီ ကမ္ဘာ့သီတဂူစာစဉ်(၂)အနေဖြင့် ထွက်ပေါ်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

အရှင်သစ္စာဝံသ(ဓမ္မစရိယ)ဘိ၊ အင်္ဂစိစိ
မိုးညှင်းစံကျောင်း၊ အရှေ့ပိန္နဲကုန်းတိုက်၊
မန္တလေးလမ်း၊ ကန်တော်ကလေး၊
ရန်ကုန်မြို့။

E-book is created by www.shanyoma.org

ဤစာတန်းကလေး အကြောင်း

E-book is created by www.shanyoma.org

မိမိသည် အစိုးရဓမ္မာစရိယတန်း အောင်ပြီးသောအခါ ကမ္ဘာသို့လှည့်လည်၍ မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာ တော်များကို ဟောပြောချင်လှသောကြောင့် ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ၊ သံဃာတက္ကသိုလ်သို့ဝင် ရောက်၍ အင်္ဂလိပ်စာနှင့်အခြားလောကီပညာများကို သင်ကြားခဲ့သည်။

သုံးနှစ်မျှ သင်ကြားခဲ့ပြီး သုံးနှစ်မျှ အဆက်ပြတ်သွားပါသည်။ အဆက်ပြတ်ခဲ့သည့်သုံးနှစ် အတွင်း မြန်မာ့ကျေးလက်တောရွာရှိ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော ကလေးတို့အား ပညာသင်ပေးခြင်း၊ ဗုဒ္ဓ ဘာသာအခြေခံယဉ်ကျေးမှုများကို သင်ပြပေးခြင်းဖြင့် အချိန်ကုန်ခဲ့ရပါသည်။

ထိုပရဟိတလုပ်ငန်း၏ သုံးနှစ်ခရီးပြီးဆုံးသောအခါ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး အနီးစခန်းဆရာတော် ၏ ခြေတော်ရင်းသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့လျှင်ရခဲ့ရာ အင်္ဂလိပ်စာနှင့်ပြန်လည်ဆက်သွယ်ခွင့်ရခဲ့ပြန်ပါသည်။

အနီးစခန်းဆရာတော်၏ ခြေတော်ရင်းတွင် ငါးနှစ်မျှ ကာလပတ်လုံး ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့်မိလိန္ဒပဉ္စာတို့ ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် လေ့လာခွင့်ရခဲ့ပြီး တောရဆောက်တည်ခြင်း၊ တရားဟောခြင်းဖြင့် ကျင်လည် ခဲ့ရပြန်လေရာ အင်္ဂလိပ်စာနှင့်တဖန် အဆက်ပြတ်ခဲ့ရပြန်ပါသည်။

ကမ္ဘာလှည့်မည့်ရည်ရွယ်ချက် မပျောက်ပျက်သော်လည်း တကယ်လှည့်နေရသည်ကား ကမ္ဘာ မဟုတ်၊ မြန်မာသာ ဖြစ်နေခဲ့ပါသည်။

၁၃၃၀-ခုနှစ်တွင် သီတဂူချောင်ကို တည်ထောင်သည်မှစ၍ မလ္လာဆန်လှူတရားပွဲ၊ သီတဂူရေ အလှူတရားပွဲများကို ဟောပြောရင်း နေ့ပွဲညပွဲ နှစ်ပေါက်ဟောလျက် မြန်မာပြည်ထောင်စုတစ်ခု ကျေးလက်တောရွာ၊ တောင်ကြား၊ ချောင်းကြားများပါမကျန် လှည့်လည်နေခဲ့ရပါသည်။

နည်းစနစ်နဲ့အခွင့်အရေးတရပ်

မိမိ၏ အင်္ဂလိပ်စာအခြေခံကို ဆရာဦးမောင်မောင်ကြီး၊ ဆရာဦးဖေအောင် M.A, M.S ၊ ဆရာ ဦးလှမောင် M.A, M.S, B.L ၊ ဆရာဦးစဝ်ထွန်းမှတ်ဝင်း M.A, M.S, A.M တို့ထံမှ ရရှိခဲ့ပြီး၊ သာသနာပြု နည်း (Missionary Method) ကို ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓသာသနာပြုဆရာတော်အရှင်သေဠိလထံမှ ရရှိခဲ့ပါသည်။

တရားဟောနည်း၊ ပရိသတ်အား စကားပြောနည်း (Public Speacking Method) ကိုတော့ အနီး စခန်းဆရာတော်ထံမှ ရရှိခဲ့ပါသည်။

၁၉၈၂-ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ အင်္ဂလိပ်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တပည့်များနှင့်အင်္ဂလန်ရောက် မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာများက ပင့်လျှောက်သဖြင့် ဆရာတော်အရှင်သေဠိလသည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ကြွရောက် မည့်အစီအစဉ်တခု ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့လေသည်။

သက်တော်ရှစ်ဆယ်ကျော်ပြီဖြစ်သော ဆရာတော်အရှင်သေဠိလအတွက် အခြံအရံရဟန်းငယ် တပါး လိုက်ပါဖို့ရန် လိုအပ်သဖြင့် မိမိလိုက်ပါခွင့် ရခဲ့လေသည်။ ဆရာတော်အရှင်သေဠိလမှာ အင်္ဂလန် နိုင်ငံတွင် တဆယ့်ခြောက်နှစ်မျှနေ၍ သာသနာပြုခဲ့သည်ဖြစ်ရာ ဆရာတော်ကြီးနှင့်လိုက်ပါရမည့်မိမိ အဖို့ ထူးမြတ်သည့်အခွင့်အရေးတရပ် ဖြစ်သဖြင့် အတိုင်းမသိ ဝမ်းမြောက်နေရသည်။

ရေမကူးတတ်သူ မြစ်ထဲကျသလို

မိမိသည် အင်္ဂလိပ်စာကို ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်း သင်ခဲ့ရပြီး မြန်မာ့တစ်ခု မြန်မာ့ပုလ္လင်မှာသာ နေ့ရောညဉ့်ပါ ကျက်စားနေခဲ့သူအဖို့ အင်္ဂလိပ်တို့အား အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် တခါဖူးမျှ တရားမဟော ဘူးသည့်အတွက် နိုင်ငံရပ်ခြား တိုင်းတပါးသို့ သွားဖို့ရန် ငြင်းဆန်ယင်းနှင့် ရင်တွေ့ခန့်ခွဲရပါသည်။

တဖြည်းဖြည်း... သွားရက်နိုးလာသောအခါ ဆရာသမားများအား ကိုယ်တိုင်နှုတ်ဆက်ယင်း သံဃတက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဟောင်းဆရာဦးမောင်မောင်ကြီးနှင့်တွေ့ရာ ဆရာက “ဆရာတော် အင်္ဂလန်ရောက်ယင် အင်္ဂလိပ်တွေနဲ့စကားပြော၊ တရားဟော၊ တရားဆွေးနွေးတဲ့အခါ ရေကူးမတတ် တတတ် လူတယောက် မြစ်ထဲ လိမ့်ကျသလို နေမှာပဲ” ဟု ပြောလိုက်ပါ၏။

မိမိက ဆရာအား “ဘုန်းကြီး မကူးတတ်ပေမယ့် အင်္ဂလိပ်ရေကူးကျွမ်းကျင်တဲ့ဆရာတော်ကြီး ရှိပါတယ်။ ဆရာတော်ကြီးက ရှေ့က ကူးသွားလျှင် ဘုန်းကြီးက နောက်ကနေ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ သက်န်းစ ဆွဲကိုင်လိုက်ရုံပေါ့။ ဒီလိုဆို ရေမနစ်နိုင်ပါဘူးဆရာ” ဟု ပြန်ပြောလိုက်ပါသည်။

စတင်၍ ထွက်ခွာကြခြင်း

၁၉၀၂-ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၉ ရက်နေ့တွင် မိမိသည် ဆရာတော်အရှင်သေဠိလ၏ နောက်တော်က လိုက်ပါလျက် ရန်ကုန်မြို့မှ ဘန်ကောက်မြို့သို့ စတင်ခရီးထွက်ပါသည်။ စလျှင်စခြင်း ကြိုရသည်ကား ဘန်ကောက်မှ လန်ဒန်သို့ တောက်လျှောက်လေယာဉ် အဆက်မရသဖြင့် ဘန်ကောက်မှ ကိုလံဘိုသို့ တဆင့်စီးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကိုလံဘိုမှာ ၃ ရက်နားပြီးမှ လန်ဒန်သို့ ခရီးဆက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ လန်ဒန်သို့အသွား လမ်းခရီးတွင် ဘန်ကောက်နှင့်ကိုလံဘိုမြို့များ၌ နားနေခြင်း၊ လေ ယာဉ်ကူးပြောင်းခြင်းစသော အစီအစဉ်တို့ကို မြန်မာသံရုံးများ၏ အကူအညီဖြင့် မိမိကပင် စီစဉ်ဆောင် ရွက်ပါသည်။ အားလုံးအဆင်ပြေသဖြင့် ဆရာတော်ကြီး စိတ်ချမ်းသာတော်မူပါသည်။

ဆိုက်ရောက်ကြပြီ

၁၉၀၂-ခု၊ ဇူလိုင်လ ၉-၁၀ ရက် နှစ်ည၊ ဘန်ကောက်မြို့နှင့်၁၁-၁၂ ရက် နှစ်ညကို ကိုလံဘို မြို့တွင် ရပ်နားခဲ့ပြီး ၁၃-၇-၀၂ နေ့၊ ည ၁၁ နာရီ(ကိုလံဘိုစံတော်ချိန်)မှာ သီရိလင်္ကာလေကြောင်း လေယာဉ်ဖြင့် လန်ဒန်မြို့သို့ ထွက်ခွာခဲ့ကြရာ ၁၄-၇-၀၂ နေ့၊ နံနက် ၉-နာရီ မိနစ် သုံးဆယ်အချိန် (ဂရင်းနစ်စံတော်ချိန်)တွင် လန်ဒန်မြို့သို့ဆိုက်ရောက်ကြပါသည်။

ဒါယိကာမကြီး ဒေါ်အိဂယ်လ်ဒန်၏ဗုဒ္ဓဘာသာအဆင့်အတန်း

လန်ဒန်မြို့ (Gat Wick) လေဆိပ်တွင် ဆရာတော်ကြီး၏ တပည့်များဖြစ်ကြသော Mr. Davidson နှင့် Mrs. Iggleden, (B.B.C) မောင်ချိုပြုံး(ဦးခင်)တို့က ကြိုဆိုကြပါသည်။ လန်ဒန်မှ ၃၆ မိုင်ခန့်ဝေးသော (Reading) မြို့ အနီး (Waltham, St. Lawrence) ရွာရှိ (Mrs. Iggleden) တို့အိမ်တွင် တည်းခိုနေထိုင်ကြရပါ သည်။ ဧည့်ခန်း၊ ဘုရားခန်း၊ စာကြည့်တိုက်တို့ဖြင့် ပြည့်စုံသော အိမ်ကလေးကို ဒါယိကာမကြီးကိုယ်

E-book is created by www.shanyoma.org

တိုင်က “ကျောင်းအဖြစ် လှူပါ၏” ဟု လျှောက်ထားသဖြင့် ဒါယိကာမကြီးဒေါ်အိဂယ်လ်ဒန် Mrs.- Iggleden ၏ ဗုဒ္ဓဘာသာအဆင့်အတန်းကို သိရှိနိုင်ပါသည်။

ဝိဘင်းကျမ်းကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ဆိုခဲ့သည့်နေရာ

အိမ်ကလေးကို (The Lodge) ဟု အမည်ပေးထားပါသည်။ ဤရွာနှင့်ဤအိမ်ကလေးတွင် ဆရာတော်ကြီးဦးသေဠိလသည် နှစ်နှစ် နှစ်ဝါ သီတင်းသုံး၍ အဘိဓမ္မာဝိဘင်္ဂကျမ်းကြီးကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ဆိုခဲ့ရာ ဖြစ်သဖြင့် ဘူမိနက်သန် မှန်လှပေသည်။

ဂျုံ၊ ပဲ၊ ပန်း၊ ပန်းသီးပင် စသော စိုက်ပျိုးရေးသမား၊ လယ်သမားတို့၏ ရွာကလေးဖြစ်သဖြင့် ကျေးလက်ကို ကြိုက်သောဘုန်းကြီးတို့အဖို့ ရမဏိယဖြစ်ပါသည်။

ထိုရွာကလေးသည် လန်ဒန်မြို့မှ ၃၆ မိုင်၊ ဘာမင်ဂန်မြို့မှ မိုင်တရာခန့် ဝေးသဖြင့် အင်္ဂလန်၏ မြို့ကြီးများတွင် သုတေသနပြုလိုသော မိမိအဖို့ မချင့်မရဲ ရှိလှပါတော့သည်။

သို့ဖြစ်၍ ၁၃-၈-၈၂ နေ့တွင် အင်္ဂလန်အလယ်ပိုင်း ဘာမင်ဂန်မြို့ဗုဒ္ဓဝိဟာရသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးဦးသေဠိလနှင့်မြောင်မြဲဦးဉာဏိကတို့သည် ထိုရွာ ထိုကျောင်းကလေးမှာပင် သီတင်းသုံးနေရစ်ကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးခွင့်မရခဲ့သည့်အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

ဘာမင်ဂန်မြို့၊ ဗုဒ္ဓဝိဟာရသို့ ရောက်သောအခါ နေ့စဉ်ဆွေးနွေးပွဲ၊ ဟောပြောပွဲ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသင်တန်း၊ အဘိဓမ္မာသင်တန်းစသည်တို့နှင့် ရင်ဆိုင်တိုးရပါတော့သည်။

ပို၍ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းသည်ကား ဘာမင်ဂန်တက္ကသိုလ်မှ စီစဉ်သော (Multi Faith Seminar) ဘာသာပေါင်းစုံ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲနှင့်ဆရာတော်ကြီးများ စီစဉ်ကျင်းပသော အောက်စဖို့ဒ်မြို့က အဘိဓမ္မာနှီးနှောဖလှယ်ပွဲများ ဖြစ်ပါသည်။

ဟောပြောပွဲတိုင်း ဆွေးနွေးပွဲတိုင်းမှာပင် အကြောင်းအရာနှင့်ဘာသာရပ်တို့မှာ မည်သို့မျှ အခက်အခဲ မရှိ။ မိမိတို့နိုင်နင်းကျွမ်းကျင်ပြီးသားများ ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် အင်္ဂလိပ်စကားနှင့်အသံတို့မှာ မြန်မာပြည်တွင် ရင်းနှီးခွင့်မရသည့်အတွက် အခက်အခဲများစွာ တွေ့ရပါသည်။

အဓိပ္ပါယ်နှင့်စကားလုံးတို့ကို သိသော်လည်း ရုတ်တရက် နှုတ်မှထွက်မလာခြင်း။ ထွက်လာပြန်သည့်အခါ အသံထွက်မမှန်ခြင်း။ ပို၍ခက်သည်ကား အင်္ဂလိပ်တို့ ပြောသည့်အသံကို လျင်မြန်စွာ စကားလုံးစေ့ နားမလည်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျောင်းအုပ်ကြီး၏စေတနာ

သို့ဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ်စာနှင့်စကားပြော အသံထွက် မှမ်းမံသင်တန်းတခုသို့ တက်ရောက်ရန် စီစဉ် ရပါသည်။

၁၄-၉-၀၂ နေ့မှစ၍ (Brass House Centre) အင်္ဂလိပ်စာ အထူးသင်တန်းကျောင်းသို့ ဝင်ရောက် ကြပါသည်။

ထိုကျောင်းကို ခရစ်ယာန်သီလရှင်များက ဖွင့်လှစ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး ကိန်းဘရစ်(ချ်)တက္ကသိုလ် ဝင်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပေးသော ကျောင်းဖြစ်ပါသည်။

ရက်သတ္တဆယ်ပတ် သင်တန်းအတွက် အင်္ဂလိပ်ငွေ ၄၅-ပေါင်ပေးရပါသည်။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓ ဘာသာဘုန်းကြီးများ ၎င်းတို့ကျောင်းတွင် ဝင်ရောက်၍ ကျောင်းတက်နေသည်ကို သိသောကျောင်း အုပ်ကြီးက ကျောင်းလခကို ရက်သတ္တဆယ်ပတ်အတွက် ၄ ပေါင်ခွဲမျှသာ ယူပါသည်။

ဆရာမလေး ဂျူလီယာ(Julia)

ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းကြီးမှန်း သိသွားသည့်အကြောင်းမှာ ထိုကျောင်းမှ ဆရာမလေးတယောက်က ကြာသပတေးနေ့တိုင်း ဗုဒ္ဓဝိဟာရ(ဘာမင်ဂန်မြန်မာကျောင်း)သို့လာရောက်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းသင်တန်းတက် ရောက်နေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သူမ၏ အမည်မှာ Julia ဖြစ်သည်။

ဂျာမန်စကားကို နိုင်နင်းစွာ တတ်မြောက်ပါသည်။ သူမသည် ၎င်းတို့ကျောင်းတွင် အင်္ဂလိပ်စာ နှင့်ဂျာမန်နှစ်ဘာသာ သင်ပြရပါသည်။ ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ကို အလွန်စိတ်ဝင်စားသူဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ သူတို့ကျောင်းမှာ ဆရာဖြစ်ပေမယ့် ဘုန်းကြီးတို့ကျောင်းတွင်မူ သူသည် တပည့်ဖြစ် ပါသည်။

နိုင်ငံစုံမှ ကျောင်းသားကြီးများ

ကျောင်းသို့မဝင်မီ ကျောင်းဝင်စာမေးပွဲအဖြစ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာမေးခွန်းလွှာကလေးများပေး ၍ အရည်အချင်းကို စစ်ဆေးပါသည်။

မိမိမှာ A.Level (Advance Level) တွင် ခြောက်ခုမြောက်အတန်းမှ စတင်ဝင်ရောက်ခွင့်ရပါသည်။ သင်တန်းသားပေါင်း ၂၃ ယောက် ရှိပါသည်။ အားလုံး နိုင်ငံခြားသားများချည်း ဖြစ်ကြပါသည်။

ပြင်သစ်၊ ဂျာမနီ၊ ပိုလန်၊ ဟန်ဂေရီ၊ စပိန်၊ ဂရိ၊ ဆိုက်ပရပ်(စ်)၊ အီတလီ၊ အီဂျစ်၊ အီရန်၊ ပါကစ္စ တန်၊ ဗီယက်နမ်စသောနိုင်ငံများမှ ကုန်သည်များ၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ၊ ဆရာဝန်များ၊ ဘွဲ့ လွန်သင်တန်းသားများ၊ ခိုလှုံသူများစသည်ဖြင့် နိုင်ငံပေါင်းစုံမှ လူမျိုးပေါင်းစုံ ပါဝင်ကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ ရဟန်းတော်များအနေဖြင့် တက်ရောက်ကြသည့်ကျောင်းသားများမှာ မြောင်း မြဆရာတော်နှင့်သီတဂူဆရာတော်တို့နှစ်ပါးပင် ဖြစ်ကြပါသည်။

E-book is created by www.shanyoma.org

သင်္ကန်းရုံမဖျက် ကျောင်းသို့တက်

၁၄-၉-၀၂ နေ့မှစ၍ တက်ရောက်ကြရပါသည်။ သင်တန်းချိန်မှာ နံနက် ၉ နာရီမှ ၁၁ နာရီအထိဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံစုံမှ လူမျိုးစုံတို့နှင့်ရောနှော၍ သင်ကြားကြရာ အင်္ဂလိပ်စကားအသံထွက်မှာ အသံစုံဖြစ်နေပါသည်။

ပထမရက်သတ္တပတ်လောက်တွင် ဆရာပြောသည့်အသံ၊ အချင်းချင်းပြောသည့်အသံများကို နားလည်အောင် အတော်ကြိုးစားရပါသည်။

တခါတရံ ဆရာပြောသွားသည်ကို နားမလည်လိုက်သည့်အတွက် ဘာလုပ်ရမှန်း မသိသည်များလည်း ရှိခဲ့ပါသည်။ ရက်သတ္တနှစ်ပတ်လောက် တက်မိမှ ချောမွတ်လာပါသည်။

သင်္ကန်းရုံမဖျက် စာသင်ခန်းဝင်သည်ဖြစ်၍ အတန်းသားတော်တော်များများက စိတ်ဝင်စားကြသော်လည်း မမေးကြပါ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ရဟန်းတပါးဟူ၍လည်း မသိကြပါ။ ဗီယက်နမ်ကျောင်းသားများကသာ ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတော်ဟု သိရှိကြပါသည်။

သူတို့ အံ့အားသင့်သွားကြတယ်

ရက်သတ္တ ၅ ပတ်မျှ သင်ပြီးသောအခါ သူတပါး ပြောသည်ကိုလည်း လျင်မြန်စွာ နားလည်၍ မိမိကလည်း အတော်သွက်လက်စွာ ပြောလာနိုင်ပါသည်။ ၅-ပတ်ကျော်သောတနေ့တွင် အတန်းပိုင်ဆရာက အတန်းသားအားလုံးတို့အား “ကိုယ့်ဘဝအကြောင်း” (About Myself) ကိုပြောရမည်ဟု ဆိုပါသည်။

နိုင်ငံအသီးသီးမှ အတန်းသား အသီးသီးတို့သည် မိမိတို့တိုင်းပြည်၊ လူမျိုးဘာသာ၊ အလုပ်စသည့်ကိုယ့်အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ကိုယ်တတ်သော အင်္ဂလိပ်စကားဖြင့် ကြိုတင်ရေးသားခြင်းမရှိ ပြောကြရပါသည်။

မိမိအလှည့်သို့ ရောက်သောအခါ (I am from Burma, I am Burmese Bhdhist monk) “ငါသည် မြန်မာပြည်က ဖြစ်တယ်၊ ငါသည် မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတပါးဖြစ်တယ်”ဟု စတင်ပြောလိုက်ရာ (Oh! Are you Buddhist monk?) “အို... သင် ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတပါးလား” ဟူ၍ သင်တန်းသားအားလုံး၏ အာမေဠိတ်အသံကား စာသင်ခန်းတခုလုံး ဆူညံသွားပါသည်။ ကိုယ်တိုင်ပြောပြမှသာ သူတို့အားလုံး ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတပါးကို သိရှိသွားကြပါသည်။

ဗုဒ္ဓနဲ့ဗုဒ္ဓဝါဒ

ထိုအခါ ရှေ့ဆက်ပြောဖို့ရန် ဘာသာရပ် ပြောင်းရပါသည်။ မိမိအကြောင်းကို မပြောရတော့ပါ။ What is Buddhist monk? Who is Buddha? ဆိုသောမေးခွန်းများ တခုပြီးတခု ဆက်တိုက်ရောက်လာပါတော့သည်။

သို့ဖြစ်၍ မိမိအကြောင်း ပြောရမည့်အစား “ဗုဒ္ဓနှင့်ဗုဒ္ဓဝါဒ” အကြောင်းကို ပြောခွင့်ရလိုက်သည့်အတွက် အတန်းပိုင်ဆရာနှင့်အတန်းသားအားလုံးတို့အား ကျေးဇူးတင်ရပါသည်။

မိမိ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိရှိထားသည့်အကြောင်းအရာကို မှတ်သားမိသမျှသော စကားလုံး၊ ထွက်

လာသမျှသောစကားလုံးတို့ဖြင့် အားပါးတရ ပြောပြလိုက်ရာ စာသင်ချိန် ၄၅ မိနစ်ကုန်သွားပါသည်။ စကားဆုံးသောအခါ အတန်းပိုင်ဆရာမ Julia ကစတင်၍ လက်ခုပ်တီးလိုက်ရာ အတန်းသား အတန်းသူအားလုံး ဝိုင်း၍ လက်ခုပ်ဩဘာပေးကြပါသည်။ Brass House Centre ၏ အမှတ် ၆ စာသင်ခန်း တဆောင်လုံး ပဲ့တင်ထပ်သွားပါတော့သည်။

အမှတ်မထင် ကျင်းပလိုက်ရတဲ့တရားပွဲလေး

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တရားနာပရိသတ်တယောက်မျှ မရှိသောတရားပွဲကလေးတခုကို အမှတ်မထင် ကျင်းပပေးလိုက်သူကား... ဆရာမ Julia, ကိုယ့်ဘဝအကြောင်း ပြောသလိုလိုနှင့် “မြတ်ဗုဒ္ဓ” တရားဟောလိုက်သူကား “သီတဂူ” ဆရာတော်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကြောက်လန့်၍လား၊ ဝမ်းသာ၍လားမသိ။ ၁၆ စင်တီဂရိတ်အအေးချိန်ရှိသော ရာသီတွင် ချွေးများပင် စိုစိုလာပါသည်။

ဟန်ဂေရီမှ ဆရာဝန်မကြီးနှင့်ဂရိမှ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူ Marry တို့ကား အချိန်စေ့၍ အတန်းမှထွက်ကြသည်အထိ မေးခွန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ကို မေး၍မဆုံး ဖြစ်ကြပါသည်။

ဗုဒ္ဓဝိဟာရ မြန်မာဘုန်းကြီးကျောင်းမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းသင်တန်းတွင် တပည့်ဖြစ်ခဲ့ရပြီး သူ့ကျောင်းမှာ ဆရာဖြစ်ရသော Julia က (You are best speaker and distinguish preacher) ဟုစာသင်ခန်းမှအထွက်လှမ်းအော်၍ နှုတ်ဆက်လိုက်ပါသည်။

ထပ်ဆင့်တောင်းဆိုမှု

နောက်တရက် ကျောင်းပြန်တက်ကြသောအခါ ဟန်ဂေရီမှ ဆရာဝန်မကြီး Mrs. Dana Barucka က “ကိုင်း... ဗုဒ္ဓအကြောင်း ဆက်လက်၍ ဆွေးနွေးကြပါဦးစို့” ဟု ဆိုလိုက်ရာ ဆိုက်ပရပ်စ်က ကျောင်းသား(ကုန်သည်)တယောက်က (Oh, Happy Morning) ဟု အော်လိုက်ပါသည်။

အတန်းပိုင်ဆရာမ Julia က “သင်ခန်းစာတွေ သင်ပြီးမှ ဟောပြောပွဲ လုပ်ကြပါ။ သင်ခန်းစာတွေ အလျင်လုပ်ကြပါဦး” ဟု ပြောမှ သင်ခန်းစာများကို စတင်ကိုင်ကြပါသည်။

စာသင်ချိန်စေ့သောအခါ ဟန်ဂေရီမှ ဆရာဝန်မကြီးက “ဗုဒ္ဓအကြောင်းကို သူ့တသက်တွင် ဒီတခါ ပထမဆုံးအကြိမ် ကြားဖူးခြင်းပါပဲ။ သူမအတွက် သိပ်ထူးဆန်းအံ့ဩဖွယ် ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မိမိနိုင်ငံပြန်သွားတဲ့အခါ သူလဲ တိတိကျကျ မှတ်မိနိုင်စေဖို့ အခြားလူများကိုလဲ သေသေချာချာ ပြောပြနိုင်ဖို့အတွက် စာနှင့်ရေးပေးပါလား” ဟု တောင်းပန်နေပါသည်။

ထိုအခါ ဆရာလည်းဟုတ်, တပည့်လည်းဟုတ်သော (Julia) က “အရှင်ဉာဏိဿရ၊ အဲဒါ (Home work) ကိုယ့်နေရာမှာ ကိုယ်လုပ်ရမဲ့အလုပ်ပဲ၊ ရေးခဲ့ပါ။ ပြင်ဆင်ပေးပါ့မယ်” ဟု ဆိုပါသည်။

ဤသို့လျှင် ဤစာတန်းကလေးကို ကြိုးစား၍ ရေးဖြစ်ပါတော့သည်။ နောက်တရက် စနေနေ့ ဖြစ်၍ ကျောင်းပိတ်ရက်ဖြစ်ရာ တနေ့လုံး ကျောင်းရှိ စာအုပ်များကို ဖတ်၍ ညဘက်တွင် ရေးလိုက်ပါသည်။

တနင်္ဂနွေနေ့မှာ ဗုဒ္ဓဝိဟာရ၏ အတွင်းရေးမှူး အဘိဉာဏိ(အင်္ဂလိပ်အမျိုးသမီး)အား “ဗုဒ္ဓ”

ဟုခေါင်းစဉ်ပေးထားသော စာစီစာကုံးကလေးကိုပြု၍ ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်စေပါသည်။

ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ပြီး လက်နှိပ်စက်ပါ ရိုက်ပေးပါသည်။ ကပ္ပိယအန်တိုနီယို (Antonio) က ဆိုင်တဆိုင်သွားပြီး စာကူးစက်ဖြင့် ကူးပေး၍ စာမူများ တရာကျော် ရပါသည်။

တနင်းလာနေ့ နံနက်ခင်း ကျောင်းတက်သောအခါ သင်တန်းသားအားလုံးအား “ဗုဒ္ဓ” အကြောင်း စာစီစာကုံးစာတန်းကလေးကို ဝေငှပေးလှူလိုက်ပါသည်။ အတန်းပိုင်ဆရာ(Julia)က ဖတ်ကြည့်ပြီး “ဝါကျတည်ဆောက်ပုံ ပြင်ဆင်စရာမရှိအောင် ကောင်းတယ်၊ စကားလုံး ဝေါဟာရအသုံးကိုတော့ သူ ဉာဏ်မမီလို့ မပြင်ရဲဘူး” ဟု ပြောသည်။

ဗုဒ္ဓဝါဒဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများကို ပြင်ဆင်ဖို့၊ ရေးသားဖို့၊ အသုံးပြုဖို့၊ အခက်အခဲမှာ သူတို့အဖို့ မဆိုထားဘိ၊ ဘုန်းကြီးတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များမှာပင် ရှိသည်ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်တမ်းတင်ခြင်း

သို့ဖြစ်၍ မိမိ၏ဗုဒ္ဓနှင့်ဗုဒ္ဓဝါဒ (Buddha and Buddhism) စာတန်းကလေးကို ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်အရှင်ဦးသေဠိလက အပြီးသတ်ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ပေးပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး ပြင်ဆင်တည်းဖြတ် အချောသတ်ပြီးသော အင်္ဂလိပ်စာမူကို ဆရာကြီးဦးခင်မောင်လတ်(M.A)နှင့်စာရေးဆရာမကြီးခင်မျိုးချစ်တို့က မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုပေးပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ မန္တလေးလမ်း၊ အရှေ့ပိန္နဲကုန်းတိုက်၊ မိုးညှင်းစံကျောင်း၊ အရှင်သစ္စာဝံသက စာအုပ်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ အမှတ် ၁၀၁(အပေါ်ထပ်) ၄၇ လမ်းမှ ကျောင်းအစ်မ ရဟန်းအမကြီးဒေါ်စိုးမြိုင် (မြေလတ်သဇင်မြိုင်)က လက်နှိပ်စက်ရိုက်၍ ဝီရိယအား လှူပါသည်။

ရေခဲချောင်းမြို့၊ စိန်ရတီကားပစ္စည်းဆိုင်ပိုင်ရှင် ရဟန်းဒါယကာကိုတင်ဦး၊ ရဟန်းဒါယိကာမ မစန်းမြင့် သားသမီးတစ်ဦးက မတည်၍ လှူဒါန်းပါသည်။

ဤစာတန်းကလေးကို ကမ္ဘာ့သီတဂူခရီးလှည့်လည်စဉ် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ ဘာမင်ဂန်မြို့၊ ဗုဒ္ဓဝိဟာရတွင် ၁၅-၁၁-၈၂ နေ့က ရေးသားပြီးစီးခဲ့၍ ဤနိဒါန်းကို မြန်မာနိုင်ငံတစ်ခုစွာ ဓမ္မသီတဂူခရီးလှည့်လည်ရာ ၂၁-၂-၈၄ နေ့က တိုက်ကြီးမြို့သို့ရောက်ခိုက် ရှမ်းကျောင်းကြီးတိုက်တွင် တည်းခိုနားနေစဉ် ရေးသားပြီးစီးခဲ့ပါသည်။

သီတဂူ စန်းလပမာ ချမ်းမြသာယာ ရှိကြပါစေ။
အရှင်ဉာဏိဿရ
သီတဂူ

The Buddha

Who is a Buddha? A Buddha is a human being who has attained Bodhi. By Bodhi is meant an ideal state of intellectual and ethical perfection. Bodhi can be attained by purely human means.

The Buddha is neither God, nor the son of God. The Buddha is not an incarnation of any god, nor a prophet, but the Buddha is a supreme human being who attained Full Enlightenment and Final Deliverance, through his own effort. The Buddha became a peerless teacher of gods and men.

Buddha is an honorific name. It means Knower, or Awakened One, or Enlightened One, His personal name was Siddhattha, and his clan name was Gotama. He was born in 623 B.C. at Lumbini Park near Kapilavastu, now known as Paderia in the country of Modern Nepal. His father was Suddhodana and ruled the kingdom of the Sakkyas. His mother was Queen Maya. Siddhattha Gotama prince and warrior of the Aryans, came down from the foothills of the Himalayas and became the greatest teacher of the world.

To mark the birthplace of the greatest teacher of mankind and as a token of his reverence for him, the Emperor Asoka, in 239 B.C. erected a pillar bearing the inscription, "Here was the Enlightened One born.

At the age of sixteen Prince Siddhattha was married to his cousin, Yasodhara, the daughter of Suppabuddha, the king of Devadaha, and they had a son named, Rahula.

For nearly thirteen years, Siddhattha led the life of a Sakkyan Prince and lived in great luxury. In his twentyninth year, however the truth gradually dawned upon him. He realised that all without exception were subject to birth, decay and death and that all worldly pleasures were a prelude to pain.

Comprehending thus the universality of sorrow he had the strong desire to find the origin of suffering and a panacea for this universal sickness of humanity.

His contemplative nature and boundless compassion did not permit him to enjoy the fleeting of material pleasures of a Royal household. The palace with all its mundane amusements was no longer a congenial place for the compassionate Prince.

Realising the vanity of sensual pleasure he renounced the world and donned the simple yellow robe of an ascetic. For six years the ascetic, Siddhattha Gotama wandered in search of Truth and peace. He met and studied under many famous teachers and spent years practising fruitless self-mortification. He strenuously practised all forms of severe austerities. Adding vigil to vigil and penance to penance, he made a superior human effort for six long years.

Eventually his body became as shrunken as a withered branch and it was reduced to almost a skeleton. The more he tortured his body, the further his goal receded from him.

His strenuous and unsuccessful endeavours taught him one important lesson and that is, the utter futility of self-mortification.

Having this invaluable experience he finally decided to follow an independent course avoiding two extremes of self-indulgence and self-mortification, for the former

retards spiritual progress and the latter weakens one's intellect.

So he went on his own way and discovered the new path, the Majjima Patipada (Middle Path). The Middle Path subsequently became the salient characteristic of his teaching.

Early in the morning on the full moon-day of Wesaka(May), as he was seated in the deep meditation under the Bodhi tree, unaided and unguided by any super-natural agency but solely relying on his own efforts and wisdom he was able to eradicate all defilements, purify himself and see the cause of all suffering.

He realised things as they truly are. He finally attained perfect Enlightenment and thus became the Buddha at the age of thirty-five under the Bodhi tree, on the bank of the river Neranjara near Gaya in Bihar, modern India in 588 B.C.

After his Enlightenment, the Buddha delivered his first sermon to a group of five ascetics, his old fellow ascetics, in the Deer Park at Isipatana in what is now modern Saranath.

From that day, for forty-five years, he taught all classes of men and women, kings and peasants, Brahmins and outcasts, bankers and beggars, holy men and robbers-without making the slightest distinction between them.

He expounded the Dhamma and Vinaya (the Teaching and the Discipline). This was called the Tipitaka (Three Baskets) or Pancanikaya (Five Collections). These Dhamma, Vinaya and Abhidhamma Books, which contain the essence of the Buddha's Teaching are estimated to be about thirty the size of the Bible.

The Buddha recognized no differences of caste or social groupings. He therefore, preached a way of life which was open to all men who were ready to understand it and follow it.

The Buddha was a human being. He was born as a man, lived and taught as a man and as a man his life came to an end.

Although, a human being, he was a extraordinary man, a great teacher of the World and a benefactor of mankind.

He taught men how to achieve right understanding of what they are, where they are and what they have to do for themselves and others.

He exhorted his disciples to depend on themselves for salvation and deliverance, for their purification from all defilements.

He plainly stated, "You should exert yourselves, the Tathagatas are only teachers."

The Buddha pointed out the path and it was left up to us to follow it and so obtain purification and liberation.

At the age of eighty, the Buddha, the Great Teacher of men and gods, passed into Parinibbana that is the complete extinction, at Kusinara in what is now Uttara Pradesh in India.

The Buddha is the Light of the World

The scriptur of the saviour of the world,
Lord Buddha siddhattha styled on earth ine.
Earth and heavens and hells incomparable.
All honoured, wisest, best most pitiful,
The teacher of nirvana and the law.
He came to be born for the world.
He came to help the helpless world.

Sir Edwin Arnold.

The Buddha

Bring to this country once again the blessed name.
Which made the land of they birth sacred to all distant lands.
Let the great awakening under the bodhi tree, be fullfilled.
Let open the doors that are Barred, and the resounding conch shell.
Proclaim they arrival at bharal's gate let, through in numerable voices, the gos-
pel of an immeasurable love announce they call.

Ravindra Nath Tagore.

ဗုဒ္ဓ

ဗုဒ္ဓဟူသည် မည်သူနည်း။ ဗုဒ္ဓသည် ဗောဓိဉာဏ်ရပြီးသော လူသားတစ်ဦးဖြစ်သည်။ အတုမရှိသော အကျင့်သီလနှင့်အသိဉာဏ်ပညာတို့ ပြီးပြည့်စုံသည့်အဆင့်သည် ဗောဓိဉာဏ်ရသည်မည်၏။ ဗောဓိဉာဏ်ကို လူသားစင်စစ်တို့၏ ထက်မြက်သောလုံ့လဝီရိယဖြင့်သာ ရရှိနိုင်သည်။

ဗုဒ္ဓသည် ထာဝရဘုရားသခင် ဖန်ဆင်းရှင်လည်း မဟုတ်။ ထိုထာဝရဘုရားသခင်၏ သားလည်း မဟုတ်။ တန်ခိုးရှင်တစ်ဦး၏ ဝိညာဉ်ကိန်းဝပ်ခြင်းကြောင့် ဖွားမြင်လာသည့်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မဟုတ်။ ဖန်ဆင်းရှင်လည်း မဟုတ်။ ၎င်း၏ တမန်တော်လည်း မဟုတ်ပေ။

ဗုဒ္ဓဟူသည် မိမိကိုယ်တိုင် ကြိုးစားအားထုတ်ကျင့်ကြံမှုဖြင့် သိစရာရှိသမျှကို အကုန်အစင်သိမြင်လျက် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရရှိပြီး သံသရာဝဋ်ဒုက္ခအပေါင်း၏ အဆုံးစွန်ဖြစ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခဲ့သည့်အတူမရှိ အတုမရှိသည့်လူသားတစ်ဦးသာတည်း။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓသည် မည်သူနှင့်မျှ မနှိုင်းယှဉ်အပ်သည့်ဆရာသခင်အရှင်တစ်ဆူအဖြစ် လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါအပေါင်းတို့အလယ် တင့်တယ်တော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဗုဒ္ဓဟူသည် ဂုဏ်ထူးဆောင် အမည်နာမတစ်ခုသာ ဖြစ်၏။ အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် “သိသောသူ” သို့မဟုတ် “ဝိဇ္ဇာဉာဏ်အလင်းရသူ” တနည်းအားဖြင့် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ရပြီးသူ”ဖြစ်လေသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ လူအမည်မှာ သိဒ္ဓတ္ထဖြစ်၍ အနွယ်မှာ ဂေါတမနွယ်ဖြစ်၏။ ခရစ်မပေါ်မီ ၆၂၃ နှစ်(ဘီစီ ၆၂၃)တွင် ကပိလဝတ်ပြည်အနီး လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်၌ ဖွားမြင်ခဲ့သည်။

ခရစ်တော်သည် ဗုဒ္ဓ၏ နောက် ၆၂၃ နှစ် နောက်ကျသည်။ မိုဟာမက်သည် ဗုဒ္ဓ၏ နောက် ၁၁၉၃ နှစ် နောက်ကျသည်။ ယခုအခါ နီပေါပြည် ပဒီယာရာခေါ် တွင်ရာ အရပ်ဖြစ်၏။ ဖခမည်းတော်မှာ သကျသာကီဝင်တို့၏ နိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်မင်းလုပ်ခဲ့သည့်ဘုရင်သုဒ္ဓေါဒနဖြစ်၍ မယ်တော်သည် မာယာဒေဝီမိဖုရားပေတည်း။

သိဒ္ဓတ္ထဂေါတမမင်းသားသည် အာရိယန်အနွယ်စေသေနာပတိမင်းမျိုးဖြစ်၍ ဟိမဝန္တာတောင်ခြေမှ ဆင်းသက်လာခဲ့ပြီး ကမ္ဘာလောကတွင် အမြတ်ဆုံးသော ဆရာတစ်ဆူ ဖြစ်လာခဲ့သည်။

အသောကမင်းကြီးသည် လူသုံးပါးတို့၏ အမြတ်ဆုံးသော ဘုရားရှင်ကို ကြည်ညိုမြတ်နိုးလှသည့်အတွက် ခရစ်မပေါ်မီ ၂၃၉ ခုနှစ်တွင် ဗုဒ္ဓဖွားမြင်တော်မူရာ အရပ်၌ ကမ္ပည်းကျောက်စာတိုင်တခု စိုက်ထူထားခဲ့၏။ ထိုကျောက်စာတိုင်ပေါ်၌ “ဤနေရာကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရှင် သိဒ္ဓတ္ထဗုဒ္ဓ၏ ဖွားမြင်ရာတည်း” ဟူ၍ ကမ္ပည်းအက္ခရာ တင်ခဲ့လေသည်။

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ၁၆ နှစ်အရွယ်ရောက်သောအခါ ဒေဝဒဟပြည့်ရှင် ဘုရင်သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းကြီး၏ သမီး၊ နှမဝမ်းကွဲတော်စပ်သူ ယသော်ဓရာမင်းသမီးနှင့်ထိမ်းမြားခဲ့ပြီးနောက် ရာဟုလာမည်ခေါ် သားတော်တပါး ဖွားမြင်ရရှိခဲ့ကြလေသည်။

ဤသို့လျှင် တဆယ့်သုံးနှစ်မျှသောကာလပတ်လုံး သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် သကျသာကီဝင်မင်းသားဘဝဖြင့် ကြီးစွာသော စည်းစိမ်ကို ခံစားနေခဲ့လေသည်။

သို့တစေ နှစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်အရွယ် ရောက်လတ်သော် မင်းသိဒ္ဓတ်၏ နှလုံးသားဝယ် သစ္စာဉာဏ် အလင်းသည် တစတစ ထင်ဟပ်လာခဲ့တော့သည်။

ပဋိသန္ဓေဟူသည့်ဇာတိ၊ အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်းဟူသည့်ဇရာ၊ သေခြင်းတရားဟူသည့်မရဏတို့ကို သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ခြွင်းချက်မရှိ မလွဲမသွေ တွေ့ကြုံရမည်ဟူသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ခပ်သိမ်း ကုန်သောလောကီချမ်းသာဟုဆိုအပ်သည့်ဝေဒယိတသုခဟူသမျှသည် ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ၏ ရှေ့ပြေး လမ်းစသော ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း စဉ်းစားဆင်ခြင်မိတော့သည်။

ဤသို့လျှင် သတ္တလောကကြီးတခုလုံး၏ ဒုက္ခဒေါမနဿတို့မှ မလွတ်မြောက်နိုင်သည့်အဖြစ်ကို သဘောပေါက်နားလည်လာသည်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့သဘောရှိသည့်ဒုက္ခအကြောင်းရင်းကို ရှာဖွေ လိုသည့်ဆန္ဒများ ပြင်းပြထက်သန်စွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လေသည်။

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် သတ္တလောကတခုလုံး အတန်းအစားအပိုင်းအခြားမရှိ ထိတွေ့ခံစားနေ ရသည့် ဤသို့သဘောရှိသော ဒုက္ခသစ္စာအနာရောဂါဆိုးကြီးကို ကုစားနိုင်မည့်နည်းလမ်းကို မရမနေ ရှာဖွေအံတကားဟု ကြံစည်မိတော့၏။

မင်းသိဒ္ဓတ္ထ၏ လေးနက်စွာ စဉ်းစားတတ်သောဂမ္ဘီရဉာဏ်နှင့်အတိုင်းမရှိ အနှောင်အဖွဲ့ကင်း သော မဟာကရုဏာတော်များက ရွှေနန်းတော်ကြီးရှိ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်အမျိုးမျိုးတို့၌ သူ့အား ပျော် ရှင်ခံစားခွင့် မပေးတော့ပေ။

ကာမသုခနှင့်ပျော်ရွှင်မှု အပြည့်လွှမ်းခဲ့သော ရွှေနန်းတော်ကြီးသည်လည်း မဟာကရုဏာရှင် သိဒ္ဓတ္ထမင်းအဖို့ ယခင်ကကဲ့သို့ နှစ်မြို့ဖွယ်ရာနေရာတခု မဟုတ်တော့ပေ။ သုသာန်ဆိုးကြီးပမာ ငြီးငွေ့ စက်ဆုပ်ဖွယ်သာ ဖြစ်တော့သည်။

နောက်ဆုံးတွင် ကာမဂုဏ်ချမ်းသာမည်သည် “အကာပြုံပြုံ အနှစ်မဲ့လျက် အကျိုးမပြီး အချည်း နှီးပါတကား”ဟု ကောင်းစွာ သဘောပေါက် အကြောက်ကြီးကြောက်ရှုံ့လာကာ လောကီလူ့ဘောင် စွန့်ခွာရှောင်လျက် ဖန်ရည်စွန်းသည့်မြတ်သင်္ကန်းဖြင့် ရှင်ရဟန်းပြုခဲ့လေတော့သည်။

ဤသည့်နောက် ခြောက်နှစ်တာမျှ ကာလပတ်လုံး ဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား သည် ရသေ့ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် သစ္စာနှင့်ငြိမ်းအေးမှုတို့ကို လှည့်လည် ရှာဖွေနေခဲ့တော့သည်။

ထိုခေတ် ထိုအခါတွင် ထင်ရှားကျော်ကြားသမျှ ဂုရုဆရာကြီးများထံ ချဉ်းကပ်၍ နည်းယူလေ့ လာ အားထုတ်သင်ကြားနေခဲ့ရာ ကိုယ်ကိုညှဉ်းဆဲသည့်အကျင့်(အတ္တကိလမထာနုယောဂ)ဖြင့်သာ နှစ် များအတန်ကြာ အကျိုးမပြီး အချည်းနှီး အချိန်ကုန်ခဲ့ရသည်။

လိုအပ်သည့်ပန်းတိုင် ဗောဓိဉာဏ်သို့ မတက်လှမ်းနိုင်ခဲ့ပေ။ သင်ယူလေ့လာခဲ့သမျှ နည်းနိဿ ယများအတိုင်း ခြိုးခြံခေါင်းပါးစွာဖြင့် ကျင့်စရာဟူသမျှကို မြူမျှမကျန် အဆုံးစွန်တိုင်အောင် ရက် ရက်ပြင်းထန် ထက်သန်သောဇွဲလုံ့လဝီရိယတို့ဖြင့် ကျင့်ကြံအားထုတ်ခဲ့လေသည်။

အလောင်းတော်မှတပါး မည်သူမှ မစွမ်းနိုင် ကျင့်နိုင်ရန် ခက်ခဲသည့်ဒုက္ခရစရိယအကျင့်ကို လည်း ခြောက်နှစ်သော ကာလတို့ပတ်လုံး ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နေခဲ့လေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆင်းရဲပင်ပန်း ပြင်းထန်လွန်းပြီး မိမိကိုယ်ကို မိမိညှဉ်းဆဲသည့်အစွန်းရောက်လှသော အတ္တကိလမထာနုယောဂအကျင့်ကြောင့် သစ်ကိုင်းခြောက်သဖွယ် ကြုံလှီယဲ့ယော် အရိုးပေါ်အရေ တင် ရှုချင်စဖွယ် မရှိ အရိုးရုပ် ပကတိအသွင်သို့ပင် ဆောင်ခဲ့တော့၏။ ဤသို့မိမိကိုယ်ကို ညှဉ်းဆဲလေ

လေ လိုအပ်သည့်ပန်းတိုင်ဖြစ်သော ဗောဓိဉာဏ်မှ ဝေးလေလေ အဖြစ်ကိုသာ ကြုံရရှာတော့၏။

ဤမျှကြာရှည်လှစွာသော ခြောက်နှစ်တာ ကာလတို့ပတ်လုံး မဆုတ်မနစ် တရံတဆစ်မျှ မလျော့သော ထူးကဲလွန်ကျူးသောဇွဲလုံ့လတို့ဖြင့် ကြိုးစားအားထုတ်ပါသော်လည်း မအောင်မြင်သည့်အဆုံးဝယ် အရေးပါသော သင်ခန်းစာတရပ် ရရှိခဲ့လေသည်။

ဤသည်ကား “မိမိကိုယ်ကို မိမိ လွန်ကျူးစွာ ညှဉ်းဆဲသည့်(အတ္တကိလမထာနုယောဂ)အကျင့်သည် အကျိုးမပြီး အချည်းနှီးသာတည်း” ဟူ၍ပင်။

ထိုသို့ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သည့် သင်ခန်းစာ အတွေ့အကြုံကြောင့် အလောင်းတော်သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် နောက်ဆုံးတွင် နှစ်ဘက်အစွန်းရောက်အကျင့်တို့ကို ပယ်ခွာလျက် လွတ်လပ်သည့်အကျင့်ကိုသာ ကျင့်ကြံတော့မည်ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်လိုက်တော့သည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မိမိကိုယ်ကြိုက် မိမိလိုက်၍ ကာမဂုဏ် အာရုံတရားတို့၌ ပျော်မွေ့နှစ်မွန်းမှုအကျင့်(ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ)မည်သည့်အစွန်းတဘက်သည် စိတ်ဓာတ်ကို တွန့်ဆုတ်စေ၍ အခြားတဘက်စွန်းရောက် အကျင့်ဖြစ်သည့်မိမိကိုယ်ကို လွန်ကျူးစွာ ညှဉ်းဆဲသော အတ္တကိလမထာနုယောဂအကျင့်သည် ပညာမျက်စိဉာဏ်အမြင်တရားကို အားနည်းမှေးမှိန်စေသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဤသည်ကို ကောင်းစွာ သဘောပေါက်တော်မူခဲ့သော အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထသည် ကိုယ်တော်တိုင်သိလာသည့်နည်းလမ်းကျင့်စဉ်အတိုင်း ကျင့်ကြံလာခဲ့ရာမှ မဇ္ဈိမ-ပဋိပဒါခေါ် အလယ်အလတ် လမ်းစဉ်သစ်ကို စတင်တွေ့ရှိခဲ့လေတော့သည်။

ထိုမဇ္ဈိမပဋိပဒါလမ်းစဉ်သည် နောင်အခါ ဗုဒ္ဓရှင်တော်သွန်သင်ဆုံးမဟောပြည့်နှံကြားသည့် တရားတော်များအနက် တမူထူးခြား ထင်ရှားပြောင်မြောက်သည့် လမ်းစဉ်အသွင်ဖြင့် ယနေ့တိုင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားဆဲဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့ အစွန်းနှစ်ဘက်ကို ရှောင်ခွာလျက် မဇ္ဈိမပဋိပဒါအတိုင်းသာ ကျင့်ကြံအားထုတ်ခဲ့ရာ ဝိသာနက္ခတ်နှင့်စန်းယှဉ်သည့်ကဆုန်လပြည့်နေ့ အရုဏ်တက်အချိန်၌ ဘုရားအလောင်းတော်သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ဗောဓိဉာဏ်ပင်အောက်ဝယ် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ စံနေလျက် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားပွားများလျက် ရှိစဉ် မည်သည့်တန်ခိုးရှင်တို့၏ လမ်းပြကူညီမှု လုံးဝမပါဘဲ အလောင်းတော်အရှင်မြတ်၏ ထက်သန်သည့်ဇွဲလုံ့လပညာဉာဏ်သက်သက်မျှဖြင့် ကိလေသာ အညစ်အကြေးဟူသမျှကို မြူမျှမကျန် ပယ်ရှားစွန့်ခွာနိုင်ခဲ့ပြီး ဒုက္ခအပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းရင်းမြစ် သမုဒယတရားကား ကိလေသာပင်တည်းဟု ဉာဏ်တွင် ပွင့်လင်းထင်ရှားစွာ မြင်တော်မူခဲ့လေသည်။

မိမိကိုယ်ကို မိမိကိုယ်တိုင် ဖြူစင်သန့်ရှင်းစေခဲ့ပြီး အရှိတရားကို အရှိအတိုင်း အဖြစ်တရားတို့ကို အဖြစ်အတိုင်း အမှန်တရားကို အမှန်အတိုင်း ထိုးထွင်းသိမြင်တော်မူကာ နောက်ဆုံးတွင် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ပိုင်ဆိုင်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ခရစ်မပေါ်မီ ၅၇၀ ခုနှစ်တွင် သိဒ္ဓတ္ထဂေါတမသည် သက်တော် သုံးဆယ့်ငါးနှစ်အရွယ်၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သခင် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ဖြစ်တော်မူခဲ့လေသည်။ နေရာအားဖြင့် အိန္ဒိယပြည် ဘီဟာနယ် ဂါယာမြို့အနီး နေရဉ္စရာမြစ်ကမ်းရှိ ဗောဓိဉာဏ်ပင်အောက်၌ ဖြစ်လေသည်။

သိဒ္ဓတ္ထဂေါတမသည် ဗုဒ္ဓအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသောအခါ ရှေးယခင်က မိမိအား ပြုစု

လုပ်ကျွေးစောင့်ရှောက်ခဲ့ဖူးသောရဟန်းငါးပါး(ပဉ္စဝဂ္ဂီ)တို့အား ချီးမြှောက်လိုသောဆန္ဒတော်ဖြင့် ဣသိပတနဒေဝီ တွင် သားသမင်တို့ကို ဘေးမဲ့ပေးရာ မိဂဒါဝုန်တောအရပ်(ယနေ့အခေါ် သာရာနာထံ)သို့ ကြွမြန်း၍ ထိုပဉ္စဝဂ္ဂီတို့အား တရားဦးကို ဟောကြားတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုတရားဦး၌ ရှောင်ရန်အစွန်းနှစ်ဘက်၊ ကျင့်ရန်မဇ္ဈိမပဋိပဒါ၊ သိရန် သစ္စာလေးပါးတို့ ပါဝင်လေသည်။

ယင်းသည့်နေ့မှ အစပြု၍ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် လေးဆယ့်ငါးနှစ်သောကာလပတ်လုံး နေ့ညမနား လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါအားလုံးတို့အား တရားရေအေး တိုက်ကျွေးတော်မူခဲ့လေသည်။

ထိုသို့သတ္တဝါတို့အား ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူရာတွင် ယောကျ်ား၊ မိန်းမ၊ ဘုရင်၊ လယ်သမား၊ ဇာတ်နိမ့်၊ ဇာတ်မြင့်၊ ဆင်းရဲ၊ ချမ်းသာ၊ သဌေး၊ သူတောင်းစား၊ သူတော်၊ သူယုတ်၊ ခိုးသားပါမကျန် အဆင့်အတန်းမထား ကျောသားရင်သား မခွဲခြားပဲ သန့်စင်သော မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် သွန်သင်ဆုံးမတော်မူခဲ့ပေသည်။

သုတ္တန်နိဿရည်း၊ ဝိနည်းစည်းကမ်း၊ အဘိဓမ္မာကျမ်းဟူသည့် ပိဋကတ်သုံးပုံ တနည်း နိကာယ်ငါးကျမ်းတို့သည် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ ဟောကြားဆုံးမသွန်သင်မှုအဝဝတို့၏ အနှစ်သာရများဖြစ်ကြကုန်လျက် ယင်းအတိုင်းအတာပမာဏကို ပမာပြုရမည်ဆိုသော် သမ္မာကျမ်းစာထက် အဆပေါင်းသုံးဆယ်ခန့်များပြားကျယ်ဝန်းလှပေသည်။

ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် လူအပေါင်းတို့အား ဇာတ်နိမ့်ဇာတ်မြင့် စသည်ဖြင့် လူတန်းစားခွဲခြားခြင်းကို အသိအမှတ်ပြုတော်မမူ၊ တန်းရည်တူထားတော်မူလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ အဆုံးအမ တရားတော်သည် လူသားတိုင်းအတွက် ဖြစ်လေရာ လူတိုင်း နားလည်လိုက်နာနိုင်သည်သာ ဖြစ်တော့၏။

ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် လူဇာတ်ယောက်ျားလူသားတဦးအဖြစ်မွေးဖွားခဲ့ပြီး လူသားတို့ကဲ့သို့ အသက်ရှင်နေထိုင်လျက် တရားဓမ္မဟောကြားသွန်သင်ဆုံးမ လမ်းပြခဲ့သည်သာဖြစ်၏။

သို့သော်လည်း ကျင့်ကြံအားထုတ် လုပ်ဆောင်သွန်သင်မှုအရပ်ရပ်နှင့်အသိပညာအရာရာတို့သည်ကား မည်သည့်လူနတ်နှင့်မျှ မနှိုင်းအပ်မယှဉ်သာ ထိုထိုသော လူတကာ နတ်တကာတို့ထက် လွန်ကဲလျက် အမြတ်ဆုံး၊ အမြင့်ဆုံးဖြစ်တော်မူသည့်အလျောက် လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ ဆရာမူန်တဆူ ဖြစ်တော်မူခဲ့သည်။

ထို့ပြင် လူသားတို့၏ ငြိမ်းအေးချမ်းသာမှုကို ညွှန်ပြဆုံးမရာတွင်လည်း သူမတူအောင် ထူးခြားတော်မူလှပေသည်။ လောကလူသားတို့၏ ကျေးဇူးရှင်ကြီးတဆူ အဖြစ်လည်း ရပ်တည်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် အမှန်တကယ် ငြိမ်းအေးမှု(နိဗ္ဗာန်)တရားလမ်းကြောင်း(မဂ္ဂင်)၏ အစဦးဖြစ်သည့်ကောင်းစွာမြင်ခြင်း(သမ္မာဒိဋ္ဌိ)အမြင်ကို မည်သို့ရယူရမည် အစချီလျက် မဂ္ဂင်မည်သည် ဘယ်အရာများ ဖြစ်သည်။ လူဟူသည် အဘယ်နည်း၊ လူတို့သည် အဘယ်မှာ ရပ်တည်နေကြသနည်း။ လူတို့သည် မိမိနှင့်သူတပါးနှစ်ဦးသားတို့အတွက် ဘယ်နည်းဘယ်ပုံ အားထုတ်ရမည်၊ ဘယ်ကဲ့သို့ ကျင့်သုံးရမည်စသည် စသည်တို့ကို နည်းပေးညွှန်ပြ ဆုံးမတော်မူခဲ့သည်သာတည်း။

ထိုမျှမက ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် သတ္တဝါအပေါင်းတို့ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခအပေါင်းမှ လွတ်မြောက်ရန်နှင့်ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းစင်ကြစေရန်အတွက် မိမိကိုယ်သာ မိမိအားကိုး

ကျင့်ဆောင်ရမည်ကိုလည်း ဆုံးမသွန်သင်တော်မူခဲ့လေသည်။ မိမိကိုယ်ကို ကယ်တင်ရေး၊ မိမိ၏လွတ်မြောက်ရေး၊ မိမိ၏ အပြစ်ကင်းစင်ရေးတို့အတွက် မိမိတို့ကိုယ်ကိုသာ အားကိုးရမည်ဟု ညွှန်ပြတော်မူခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ဟောကြားဆုံးမတော်မူသည်မှာ “ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်တို့သည် ဆုံးမလမ်းညွှန်ပြသည့်ဆရာအရှင်များသာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ကယ်တင်ရှင်တို့ မဟုတ်ကြကုန်၊ ထို့ကြောင့် သင်တို့ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် သင်တို့အားထုတ်ရမည်သာ” ဟူ၍ပင် ဖြစ်ပေတော့၏။

အချုပ်ကို ဆိုရသော် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် သတ္တဝါအပေါင်းတို့ ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းစင်ကြကုန်လျက် ဒုက္ခအပေါင်းတို့မှ လွတ်ထွက်နိုင်ကြောင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလမ်းကြောင်းကို ညွှန်ကြားပြသတော်မူခဲ့ပြီး ဤလမ်းကြောင်းအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံး အားထုတ်ကြရန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ တာဝန်သာ ကျန်တော့သည်သာတည်း။

လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ ဆရာသခင်ဖြစ်တော်မူသည့်ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် လေးဆယ့်ငါးနှစ်တို့ကာလပတ်လုံး သစ္စာနှင့်မဂ္ဂင်ဓမ္မနှင့်ဝိနယကို မရပ်မနား ဟောကြားပြသတော်မူခဲ့ပြီး သက်တော်ရှစ်ဆယ်အရွယ်တွင် ကုသိနာရုံအနီး အင်ကြင်းဥယျာဉ်၌ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခအပေါင်းတို့၏ အဆုံးစွန်ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ရွှေ့ပြည်မြတ်သို့ စံဝင်တော်မူခဲ့လေတော့သတည်း။

ကုသိနာရုံဟူသည် ယခုအခါ အိန္ဒိယပြည် ယူပီခေါ် ဥတ္တရာပရာဒေရှ်(ဥတ္တရာပထဒေသ)အရပ်ဖြစ်လေသည်။

အရှင်ဉာဏိဿရ
၁၉၈၂-ခု၊ နိုဝင်ဘာလ(၁၅)ရက်၊
ဗုဒ္ဓဝိဟာရ၊ အမှတ် ၄၇၊ ကာလိုင်းလမ်း၊
ဘာမင်ဂန်မြို့။
ဗြိတိန်နိုင်ငံ။